

CATEGORY - IV

PART - 3

Sanskrit

Question Numbers 71 to 150

71. तथा+अपि=तथापि - अत्र कः सन्धिः ?

- (A) गुणसन्धिः
- (B) विसर्गसन्धिः
- (C) अयादिसन्धिः
- (D) सवर्णदीर्घसन्धिः

72. चतुर्षु वेदेषु अन्यतमः कः ?

- (A) धनुर्वेदः
- (B) गान्धर्ववेदः
- (C) आयुर्वेदः
- (D) सामवेदः

73. वृक्षायुर्वेदमधिकृत्य महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि प्रतिपादनम् अस्ति ?

- (A) सभापर्वणि
- (B) वनपर्वणि
- (C) अनुशासनपर्वणि
- (D) उद्योगपर्वणि

74. हरिः च हरः च हरिहरौ - अत्र कः समासः ?

- (A) अव्ययीभावः
- (B) तत्पुरुषः
- (C) बहुव्रीहिः
- (D) द्वन्द्वः

75. तथा इति संस्कृतचलच्चित्रस्य निदेशकः कः ?

- (A) विजीष् मणिः
- (B) पि.के. अशोकः
- (C) जि. प्रभा
- (D) विनोद् मडकरा

76. निपीय यस्य क्षितिरक्षिणः कथां - इति प्रारम्भश्लोकः कस्मिन् महाकाव्ये ?

- (A) कुमारसम्भवे
- (B) श्रीकृष्णविलासे
- (C) किरातार्जुनीये
- (D) नैषधीयचरिते

77. र न र ल गु - इति गणव्यवस्था कस्य वृत्तस्य ?

- (A) शालिनी
- (B) मालिनी
- (C) हरिणी
- (D) रथोद्धता

78. माता इति पदस्य संबोधनरूपं किम् ?

- (A) माता
- (B) मातः
- (C) मात्रा
- (D) मात्रे

79. कस्मिन् नाटके दुर्योधनः नायकत्वेन दृश्यते ?

- (A) दूतवाक्ये
- (B) ऊरुभङ्गे
- (C) दूतघटोत्कचे
- (D) मध्यमव्यायोगे

80. समर्थनीयस्य अर्थस्य समर्थने कः अलङ्कारः ?

- (A) अनुप्रासः
- (B) दीपकम्
- (C) काव्यलिङ्गम्
- (D) उत्प्रेक्षा

81. अधोदत्तेषु केन पदेन मेघदूतम् इति काव्यम् आरभ्यते ?

- (A) अस्ति
- (B) कश्चित्
- (C) वाक्
- (D) वेदान्तेषु

82. 2024 तमे वर्षे वयलार् पुरस्कारेण समादृतः कः ?

- (A) के.वि. मोहनकुमार
- (B) एषाच्चेरि रामचन्द्रन्
- (C) अशोकन् चरुविल
- (D) श्रीकुमारन् तम्पी

गद्यांशं पठित्वा अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

प्रकृतिसौन्दर्येण परस्परस्नेहसौहृदादिभिः मूल्यैः विराजमानः देशः भवति केरलम्। कैरैः लालितः देशः इत्यनेन केरलम् इति नाम अन्वर्थं भवति। देशोऽयं "दैवत्तिन्टे स्वन्तं नाट्" इति विशिष्यते। हरितमुन्दरभूमिकाभिः चतुश्चत्वारिंशत् नदीभिः बहुभिः जलाशयैः गिरिभिः च विराजमानस्यास्य तद्विशेषणं नितरां युज्यते।

83. अत्यधिकम् इत्यर्थे गद्यांशे प्रयुक्तं पदं किम् ?

- (A) लालितः
- (B) नितराम्
- (C) अन्वर्थम्
- (D) नाम

84. भवति इति क्रियापदस्य लकारः कः ?

- (A) लृट्
- (B) लुट्
- (C) लिट्
- (D) लट्

85. नदीभिः इति पदस्य विभक्तिः का ?

- (A) तृतीया
- (B) चतुर्थी
- (C) पञ्चमी
- (D) षष्ठी

86. चतुश्चत्वारिंशत् इति संस्कृतपदेन सूचिता संख्या का ?

- (A) १४
- (B) २४
- (C) ३४
- (D) ४४

87. विराजमानः इति पदे घटितः प्रत्ययः कः ?

- (A) मतुप्
- (B) वतुप्
- (C) शानच्
- (D) शत्

88. तथा समक्षं दहता मनोभवं _____ अत्र वृत्तं किम्

- (A) उपजातिः
- (B) शिखरिणी
- (C) वंशस्थम्
- (D) मालिनी

89. ललितया अर्थपूर्णा कविता लिखिता - अत्र कर्मपदं किम्

- (A) ललितया
- (B) अर्थपूर्णा
- (C) कविता
- (D) लिखिता

90. नमस्ते इत्यत्र ते इति पदस्य विभक्तिः का ?

- (A) द्वितीया
- (B) तृतीया
- (C) चतुर्थी
- (D) पञ्चमी

91. सत्यम् शिवम् सुन्दरम् - इति ध्येयवाक्यं कस्याः संस्थायाः ?

- (A) दूरदर्शनम्
- (B) एल्.ऐ.सी.
- (C) दूरवाणी
- (D) आकाशवाणी

92. जनानाम् अभावः निर्जनम् - अत्र कः समासः ?

- (A) तत्पुरुषः
- (B) अव्ययीभावः
- (C) द्वन्द्वः
- (D) बहुव्रीहिः

93. परः सन्निकर्षः _____ ।

- (A) वृद्धिः
- (B) गुणः
- (C) संहिता
- (D) संयोगः

94. मुखचन्द्रः - अत्र कः अलङ्कारः ?

- (A) उत्प्रेक्षा
- (B) उल्लेखः
- (C) दीपकम्
- (D) रूपकम्

95. अधोदत्तेषु ऋकारान्तः पुल्लिङ्गरूपः कः ?

- (A) कविता
- (B) सुस्मिता
- (C) सविता
- (D) सुमलता

श्लोकं पठित्वा अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

उदये सविता रक्तो रक्तश्चास्तमये तथा
सम्पत्तौ विपत्तौ च महतामेकरूपता ॥

96. उदये सविता कीदृशः भवति ?

- (A) श्यामः
- (B) शुभ्रः
- (C) पीतः
- (D) रक्तः

97. अधोदत्तेभ्यः समुच्चयार्थसूचकम् अव्ययं किम् ?

- (A) इति
- (B) च
- (C) अपि
- (D) वा

98. सम्पत्तौ इति पदस्य अर्थः कः ?

- (A) ऐश्वर्ये
- (B) आपदि
- (C) सङ्कटे
- (D) विरहे

99. रक्तश्च - अत्र सन्धिः कः ?

- (A) गुणसन्धिः
- (B) वृद्धिसन्धिः
- (C) विसर्गसन्धिः
- (D) सवर्णदीर्घसन्धिः

100. सूर्यः इत्यर्थकं पदं किम् ?

- (A) उदये
- (B) सविता
- (C) सम्पत्तौ
- (D) विपत्तौ

101. वाक्यं रसात्मकं काव्यम् इति कस्य आचार्यस्य मतम् ?

- (A) मम्मटस्य
- (B) विश्वनाथस्य
- (C) आनन्दवर्धनस्य
- (D) वामनस्य

102. पुत्राय मोदकं ददाति - अत्र पुत्राय इति चतुर्थीविभक्तिः केन सूत्रेण ?

- (A) कर्तृकरणयोस्तृतीया
- (B) चतुर्थी सम्प्रदाने
- (C) अपादाने पञ्चमी
- (D) सप्तम्यधिकरणे

103. ते सम्यक् नृत्तं कुरुतः - अत्र ते इति कर्तृपदस्य विभक्तिः का ?

- (A) प्रथमाविभक्तिः
- (B) तृतीयाविभक्तिः
- (C) पञ्चमीविभक्तिः
- (D) सप्तमीविभक्तिः

104. अपादाने का विभक्तिः ?

- (A) तृतीया
- (B) चतुर्थी
- (C) पञ्चमी
- (D) षष्ठी

105. अस्थाने कृतं कर्म फलं न जनयति - अत्र कः न्यायः ?

- (A) काकतालीयन्यायः
- (B) वनरोदनन्यायः
- (C) स्थालीपुलाकन्यायः
- (D) अन्धपङ्कन्यायः

106. मदेन भाति कलभः प्रतापेन महीपतिः - कः अलङ्कारः ?

- (A) अर्थान्तरन्यासः
- (B) दीपकम्
- (C) रूपकम्
- (D) काव्यलिङ्गम्

107. अधोदत्तेषु शङ्कराचार्यमधिकृत्य विरचितः ग्रन्थः कः ?

- (A) विवेकचूडामणिः
- (B) भजगोविन्दम्
- (C) सौन्दर्यलहरी
- (D) शङ्करदिग्विजयम्

108. उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्य वरान् निबोधत - वाक्यमिदं कस्या उपनिषदि ?

- (A) मुण्डकोपनिषदि
- (B) कठोपनिषदि
- (C) माण्डूक्योपनिषदि
- (D) छान्दोग्योपनिषदि

109. हंसीव कृष्ण! ते कीर्तिः स्वर्गज्ञामवगाहते - अत्र कः अलङ्कारः ?

- (A) उत्प्रेक्षा
- (B) उपमा
- (C) उल्लेखः
- (D) रूपकम्

110. आवृत्तवर्णस्तबकं कस्य अलङ्कारस्य लक्षणं भवति ?

- (A) यमकम्
- (B) दीपकम्
- (C) रूपकम्
- (D) काव्यलिङ्गम्

115. पित्रे इति पदस्य विभक्तिः का ?

- (A) द्वितीया
- (B) तृतीया
- (C) चतुर्थी
- (D) पञ्चमी

111. अधोदत्तेषु नारायणभट्टतिरिणा विरचितः ग्रन्थः कः ?

- (A) भजगोविन्दम्
- (B) आश्चर्यचूडामणिः
- (C) नारायणीयम्
- (D) सौन्दर्यलहरी

116. दैवदशकम् कस्मिन् काव्यविभागे अन्तर्भवति ?

- (A) चरित्रकाव्ये
- (B) स्तोत्रकाव्ये
- (C) महाकाव्ये
- (D) खण्डकाव्ये

112. तकारस्य उच्चारणस्थानं किम् ?

- (A) कण्ठः
- (B) तालू
- (C) मूर्धा
- (D) दन्ताः

117. स्वप्नवासवदत्तम् इति नाटकस्य रचयिता कः ?

- (A) भट्टनारायणः
- (B) कालिदासः
- (C) भासः
- (D) भवभूतिः

113. भृत्यः भारं ग्रामं नयति - अत्र प्रधानकर्म किम् ?

- (A) भृत्यः
- (B) भारम्
- (C) ग्रामम्
- (D) कर्म

118. मध्यलघु किम् ?

- (A) रगणः
- (B) यगणः
- (C) तगणः
- (D) भगणः

114. अधोदत्तेषु महात्मागान्धीमहोदयेन विरचितः ग्रन्थः कः ?

- (A) गीतारहस्यम्
- (B) वेदान्तस्य धार्मिकता
- (C) सत्यशोधनम्
- (D) अग्निच्चिरकुक्कल

119. वसन्ततिलका इति वृत्ते कति अक्षराणि सन्ति ?

- (A) एकादश
- (B) द्वादश
- (C) त्रयोदश
- (D) चतुर्दश

120. अधोदत्तेषु आयुर्वेदाचार्यः कः ?
 (A) आलतियूर नम्पी
 (B) नारायणभट्टपादः
 (C) शूलपाणि वारियर्
 (D) पुन्नश्शेरि नीलकण्ठशर्मा
121. अधोदत्तेषु अध्यापककेन्द्रितपद्धतिः का ?
 (A) क्रमीकृतीतिः
 (B) सक्रियापद्धतिः
 (C) प्रसङ्गरीतिः
 (D) सम्बन्धपद्धतिः
122. शिक्षणसूत्रानुसारं विश्लेषणात् _____ प्रति अभिलषणीयः ।
 (A) तार्किकम्
 (B) निश्चितम्
 (C) संश्लेषणम्
 (D) सामान्यम्
123. संस्कृतभाषायाः पूर्वरूपं किम् ?
 (A) मगधी
 (B) मराठी
 (C) पैशाची
 (D) प्राकृतम्
124. 'Teachers are born, not made' - इत्यस्य अर्थः कः ?
 (A) जन्मतः शिक्षकाः भवन्ति
 (B) प्रशिक्षणेन सम्भाव्यं भवति
 (C) उपदेशेन अध्यापकः भवति
 (D) अध्यापकाः निर्मातव्याः
125. अधोदत्तेषु संस्कृतोत्सवस्पर्धा का ?
 (A) तिरुवातिरक्कलो
 (B) नड्यार्कूत्
 (C) यक्षगानम्
 (D) पाठकम्
126. छात्रस्य स्तरावगमनाय कक्ष्यायां किं क्रियते ?
 (A) चर्चा
 (B) प्रतिकृतिनिर्माणम्
 (C) संगोष्ठी
 (D) मूल्याङ्कनम्
127. स्वयं अध्ययनाय का पद्धतिः उपयुज्यते ?
 (A) अनुवादपद्धतिः
 (B) डाल्टण् पद्धतिः
 (C) दलपद्धतिः
 (D) अनुवादपद्धतिः
128. उच्चारणदोषनिवारणाय के इयं शाला उपयुज्यते ?
 (A) ग्रन्थशाला
 (B) भाषाप्रयोगशाला
 (C) सङ्गणकशाला
 (D) विज्ञानशाला
129. बौद्धिकपरिमितानां छात्राणां अनुयोज्या शिक्षा का ?
 (A) आत्मीयशिक्षा
 (B) स्त्रीशिक्षा
 (C) प्रौढशिक्षा
 (D) सङ्कलितशिक्षा

130. डाल्टण् पद्धतेः प्रयोगः कस्मिन्देशे अभवत् ?

- (A) चैनादेशे
- (B) अमेरिकादेशे
- (C) आस्ट्रेलियादेशे
- (D) ब्रसील् देशे

131. सामूह्यज्ञाननिर्मितवादस्य आविष्कर्ता कः ?

- (A) गाग्ने
- (B) जोण्ड्यूयि
- (C) वैगोट्स्कि
- (D) ब्रूणर्

132. माप्यमानं तथा निरीक्षणयोग्यं च व्यवहारपरिवर्तनं किम् ?

- (A) पठनाधिगमः
- (B) मूल्याङ्कनम्
- (C) उद्देश्यम्
- (D) पठनानुभवः

133. अधोदत्तेषु दृश्योपकरणं किम् ?

- (A) आकाशवाणी
- (B) दूरदर्शनम्
- (C) ग्रामफोण्
- (D) ध्वनिमुद्रिका (CD)

134. अध्ययनेन छात्रेषु किं जायते ?

- (A) मापनम्
- (B) व्यवहार परिवर्तनम्
- (C) मूल्याङ्कनम्
- (D) अध्ययनसन्नद्धता

135. SCERT इत्यस्य संस्कृतानुवादः कथम् ?

- (A) विश्वविद्यालयानुदानायोगः
- (B) राष्ट्रियशिक्षकशिक्षापरिषद्
- (C) राज्यशैक्षिकानुसन्धानप्रशिक्षणपरिषद्
- (D) राष्ट्रियशैक्षिकानुसन्धानप्रशिक्षणपरिषद्

136. मरियं मोण्डिसोरिमहोदयया आविष्कृताः पद्धतिः का ?

- (A) बालोध्यनपद्धतिः
- (B) अभिनयपद्धतिः
- (C) मोण्डिसोरि पद्धतिः
- (D) चर्चापद्धतिः

137. भारतीयशिक्षायाः लक्ष्यं किम् ?

- (A) मोक्षम्
- (B) कामम्
- (C) अर्थम्
- (D) धर्मम्

138. 'साहित्यरचनां आस्वदते' - कस्मिन् उद्देश्ये अन्तर्भवति ?

- (A) क्रियामण्डलस्य उद्देश्ये
- (B) मनश्चालकमण्डलस्य उद्देश्ये
- (C) वैज्ञानिकमण्डलस्य उद्देश्ये
- (D) वैकारिकमण्डलस्य उद्देश्ये

139. श्रावणपूर्णिमादिनं कथं आघुष्यते ?

- (A) शिक्षादिनम्
- (B) शिक्षकदिनम्
- (C) व्यासस्यजन्मतिथिः
- (D) सद्भावनादिनम्

140. पद्याध्यापनाय योग्यतमा विधिः =

- (A) व्युत्पत्तिविधिः
- (B) पारायणविधिः
- (C) व्याख्यानविधिः
- (D) अनुवादविधिः

141. छात्रेभ्यः प्रदत्तेन उद्दीपनेन छात्राणां व्यवहारे किं जायते ?

- (A) ताल्पर्यम्
- (B) इच्छाशक्तिः
- (C) जिज्ञासा
- (D) प्रतिकरणम्

142. मौनवाचनस्य मुखोद्देश्यं किम् ?

- (A) आशयव्यक्तता
- (B) आशयव्यक्तता
- (C) अभिरुचिः
- (D) अभिवृद्धिः

143. 'चिम्पान्सो' इति जन्तौ कः परीक्षणं आविष्कार ?

- (A) नों चोम्स्कि
- (B) कोफको कोलर्
- (C) बेज्जमिन् एस् ब्लूम
- (D) ब्रूणर्

144. 'Psyche' इत्यस्य अर्थः कः ?

- (A) मनः
- (B) आत्मनः
- (C) मानवः
- (D) व्यवहारः

145. केरलकलामण्डलं कुत्र वर्तते ?

- (A) एरणाकुलम्
- (B) तृशूर्
- (C) तिरुवनन्तपुरम्
- (D) कोपिक्कोड्

146. तोण्डेक् महोदयेन कति नियमाः आविष्कृताः ?

- (A) 4
- (B) 2
- (C) 3
- (D) 5

147. पठनानुभवस्य चयनं कथं स्यात् ?

- (A) अध्यापनाधिष्ठितम्
- (B) अध्यापकाधिष्ठितम्
- (C) प्रविध्यधिष्ठितम्
- (D) उद्देश्याधिष्ठितम्

148. भाषाकौशलानां विपरीतक्रमः कः ?

- (A) लेखनं, वाचनं, भाषणं, श्रवणं
- (B) श्रवणं, वाचनं, भाषणं, लेखनं
- (C) लेखनं, श्रवणं, वाचनं, भाषणं
- (D) श्रवणं, भाषणं, वाचनं, लेखनं

149. ह्रस्वोत्तरमातृकायाः उदाहरणं भवति -

- (A) सत्यासत्यलेखनम्
- (B) तुलनात्मकलेखनम्
- (C) टिप्पणीलेखनम्
- (D) उपन्यासलेखनम्

150. बेज्जमिन् एस् ब्लूम कुत्रस्थः ?

- (A) आस्ट्रेलिया
- (B) अमेरिका
- (C) जर्मन्
- (D) जप्पान

- o O o -